

Brusel 24. ledna 2020
(OR. en)

5513/20

AG 1
INST 10

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Příjemce:	Jeppé TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2020) 27 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ PLÁNOVÁNÍ KONFERENCE O BUDOUCNOSTI EVROPY

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2020) 27 final.

Příloha: COM(2020) 27 final

V Bruselu dne 22.1.2020
COM(2020) 27 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
PLÁNOVÁNÍ KONFERENCE O BUDOUCNOSTI EVROPY

PLÁNOVÁNÍ KONFERENCE O BUDOUCNOSTI EVROPY

PŘÍSPĚVEK EVROPSKÉ KOMISE

22. ledna 2020

1. NOVÝ IMPULS PRO EVROPSKOU DEMOKRACII – ČAS PRÁVĚ NASTAL

V evropských volbách v květnu 2019 hlasovalo více než 200 milionů evropských občanů – jedná se o nejvyšší volební účast za dvacet let. To jasně ukazuje, že Evropané chtějí hrát aktivnější úlohu při rozhodování o tom, co Evropská unie dělá. Vzhledem k tomu, že politickou a občanskou angažovanost zásadním způsobem přetvářejí digitální technologie a sociální média, chtějí se občané, zejména mladší generace, více zapojovat do tvorby politik, a to nejen při hlasování ve volbách jednou za pět let.

„Chci, aby Evropané utvářeli budoucnost naší Unie. Měli by hrát vedoucí a aktivní úlohu při stanovování našich priorit a naší úrovně ambicí. Chci, aby občané vyjádřili své názory na konferenci o budoucnosti Evropy, která bude zahájena v roce 2020 a bude trvat dva roky.“

Předsedkyně Evropské komise,
Ursula von der Leyenová

Unie, která si klade vyšší cíle –
Moje agenda pro Evropu, 16. července 2019

Na tuto výzvu musíme reagovat.

Demokratický systém Evropské unie je jedinečný. Zahrnuje 500 milionů lidí a překračuje hranice. Aby byl pro naše občany ještě dynamičtější, interaktivní a relevantní, musíme používat nové metody. Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová se k tomu zavázala a hodlá dát Evropanům větší slovo v tom, co Unie dělá a jak pro ně funguje. To je hlavní premisou myšlenky **konference o budoucnosti Evropy**.

Evropa zažívá po letech boje proti krizím deset let nepřetržitého hospodářského růstu, práci má více Evropanů než kdykoli předtím a i přes určitou míru euroskepticismu je podpora veřejnosti pro naši Unii na jedné z nejvyšších úrovní za téměř 30 let¹. Z této pozice vnitřní kolektivní síly se nyní můžeme dívat kupředu a vytvořit vizi naší budoucnosti. **Nastal vhodný čas pro nový impuls pro evropskou demokracii.**

Ve stále multipolárnějším světě má mnoho Evropanů i nadále obavy ohledně budoucnosti a Evropská unie musí prokázat, že je schopna na tyto jejich obavy reagovat. **Evropská politika musí občanům a podnikům pomoci profitovat z ekologické transformace i z přechodu k digitalizaci.** Musí řešit nerovnosti a zajistit, aby Evropská unie byla spravedlivým, udržitelným a konkurenceschopným hospodářstvím. Při tom ukážeme, že Evropa umí být rozhodnější a prosazovat své hodnoty a standardy ve světě.

Jakožto významný celoevropský demokratický počín **bude konference novým veřejným fórem pro otevřenou, inkluzivní, transparentní a strukturovanou diskusi s občany** ohledně řady klíčových priorit a výzev. Bude se jednat o fórum založené na principu „zdola nahoru“, přístupné všem občanům ze všech společenských vrstev a ze všech koutů Unie, **které by mělo odrážet evropskou rozmanitost.** Bude otevřeno občanské společnosti,

¹ Evropský parlament, podzimní [Eurobarometr](#), prosinec 2019.

evropským orgánům a dalším evropským institucím, včetně Výboru regionů, Evropského hospodářského a sociálního výboru, jakož i vnitrostátním, regionálním a místním orgánům, parlamentům a dalším zúčastněným stranám a všichni budou moci přispívat jako rovnoprávní partneři. V konečném důsledku se jedná o posílení vazby mezi Evropou a institucemi, které jí slouží.

Na definování koncepce, struktury, rozsahu a načasování konference se musí skutečně společně podílet Evropský parlament, Rada a Evropská komise. Jejich spolupráce by měla mít podobu **společného prohlášení** všech tří orgánů, které bude v pozdější fázi otevřené dalším signatářům, včetně institucí, organizací a jiných zúčastněných stran. Důležitou úlohu sehrají na konferenci vnitrostátní a regionální parlamenty a aktéři a měli by být podporováni v pořádání akcí spojených s konferencí. Jejich účast by měla zajistit, aby konference daleko přesáhla evropské metropole a dostala se do všech koutů Unie.

Evropský parlament a Rada v současné době pracují na svých příspěvcích k tomuto procesu. Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 15. ledna 2020² uvítal návrh na konferenci o budoucnosti Evropy a vyzval k otevřenému a transparentnímu procesu, který by byl inkluzivní, participativní a vyvážený vůči občanům a zúčastněným stranám. Evropská rada ve svých závěrech ze dne 12. prosince 2019 zdůraznila svůj zájem o konání konference a vyzvala chorvatské předsednictví, aby zahájilo práci na postoji Rady³. Samo chorvatské předsednictví zařadilo konferenci mezi své priority⁴.

Tento dokument představuje příspěvek Komise k tomuto procesu.

2. OTEVŘENÁ DISKUSE ZAMĚŘENÁ NA TO, CO JE DŮLEŽITÉ PRO OBČANY

V zájmu zaměření rozpravy a umožnění účinných následných opatření navrhuje Evropská komise uspořádat konferenci ve **dvou paralelních směrech**: první se zaměří na politiku a na to, čeho by se měla Unie snažit dosáhnout, druhý na institucionální záležitosti.

2.1 UNIE, KTERÁ SI KLADE VYŠŠÍ CÍLE

Konference by měla být zasazena do rámce hlavních cílů EU, jak jsou stanoveny v šesti politických prioritách Komise⁵ a ve strategické agendě Evropské rady⁶. Patří k nim boj proti změně klimatu a výzvy v oblasti životního prostředí, hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí, sociální spravedlnost a rovnost, digitální transformace Evropy, podpora našich evropských hodnot, posilování hlasu EU ve světě a posilování demokratických základů Unie. Tato témata by sice měla být základem diskuse, ale neměla by omezovat rozsah konference. Občané by měli mít možnost se svobodně zaměřit na to, co považují za důležité.

2.2 INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

Druhý směr by se měl zaměřit na témata, která se konkrétně týkají demokratických procesů a institucionálních záležitostí, zejména na systém vedoucích kandidátů pro volbu

² Postoj Evropského parlamentu ke konferenci o budoucnosti Evropy https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0010_CS.html

³ Závěry Evropské rady, 12. prosince 2019, <https://www.consilium.europa.eu/media/41768/12-euco-final-conclusions-en.pdf>

⁴ https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2019/12%20prosinac/31%20prosinca/web_FINAL_PROGRAMM_E_EN_FINAL.pdf

⁵ Unie, která si klade vyšší cíle – Moje agenda pro Evropu, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_cs.pdf

⁶ Nová strategická agenda EU na období 2019–2024: <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>

předsedy Evropské komise a nadnárodní volební seznamy pro volby do Evropského parlamentu. K vytvoření nadnárodních seznamů by byly přinejmenším zapotřebí změny volebního práva EU. To by si pak vyžádalo návrh Evropského parlamentu přijatý jednomyslně v Radě a schválení členskými státy v souladu s jejich příslušnými ústavními požadavky. Vzhledem k tomu, že Komise nemá v této oblasti pravomoc, jejím úkolem by měla být úloha zprostředkovatele a nestranného prostředníka mezi Evropským parlamentem a Radou. V tomto ohledu a pokud by to bylo užitečné pro ostatní orgány, je Komise připravena dát k dispozici právní a institucionální odborné znalosti, přezkoumání volebních procesů a poskytnout vhléd do interinstitucionálních vztahů.

3. VYTVOŘENÍ VHODNÉHO PROSTORU PRO NÁZORY EVROPANŮ

3.1 NA ZÁKLADĚ ZKUŠENOSTÍ

Konference by měla vycházet z dobře fungujících dialogů s občany a zároveň by měla zavést nové prvky, aby se zvýšil jejich dosah a posílily způsoby, jak mohou občané přispívat k utváření budoucnosti Evropy. Aby zajistila, že se konference dostane k co největšímu počtu Evropanů, měla by Evropská unie rovněž čerpat z bohatých zkušeností s konzultacemi s občany. K těmto zkušenostem patří:

- přibližně 1 850 dialogů s občany uspořádaných v letech 2015 až 2019, jichž se zúčastnilo 218 700 občanů na 650 místech v celé Evropské unii,
- uspořádání vůbec první panelové diskuse evropských občanů o budoucnosti Evropy, na níž se sešlo 100 občanů z celé Unie, kteří byli vybráni prostřednictvím volebních expertů,
- více než 900 návštěv členů Komise ve vnitrostátních a regionálních parlamentech od roku 2014.

Komise se zavázala výrazně zvýšit své kontakty s občany, zejména mimo hlavní města. Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová již požádala jednotlivé komisaře, aby v první polovině svého mandátu navštívili všechny členské státy. Každý člen sboru komisařů by se měl rovněž účastnit akcí souvisejících s konferencí v celé Evropě a spolupracovat s občany, vnitrostátními, regionálními a místními politiky a aktéry.

Konference by rovněž měla vycházet z užitečných zkušeností orgánů EU a členských států získaných při jejich aktivní spolupráci s evropskými občany. Mnoho poslanců Evropského parlamentu se například v posledních letech zapojilo do dialogů s občany a dalších diskusí. Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů rovněž zahájily rozsáhlé informační kampaně. Konference musí čerpat ze zkušeností s různými formami konzultací s občany a participativních demokratických akcí, jako jsou shromáždění občanů organizovaná v členských státech. V tomto duchu musí v průběhu konference sehrát zásadní úlohu vnitrostátní parlamenty, jakož i sociální partneři, regionální a místní orgány a občanská společnost.

V rámci konference by také měly být podporovány **stávající nástroje**, které umožňují občanům přispívat k vytváření politiky EU, jako je např. evropská občanská iniciativa nebo veřejné konzultace na portálu „Vyjádřete svůj názor“⁷. K propagaci konference by mohly být využity i další programy Evropské unie, jako je Erasmus, DiscoverEU a Evropský sbor solidarity, které by mohly na svých internetových stránkách nebo např. v rámci itinerářů iniciativy DiscoverEU šířit informace o tom, jak se konference zúčastnit.

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_cs

3.2 DIALOGY S OBČANY NA VYŠŠÍ ÚROVNI – NOVÉ FORMY ÚČASTI

Podpora nových forem účasti občanů zvýší legitimitu a důvěru v Unii a doplní zastupitelskou demokracii. Konference se musí zaměřit na specifický prvek, který v dialozích s občany chybí, totiž na souvislost mezi názory občanů a praktickou tvorbou politik. To Evropanům dokáže, že se jejich názor počítá.

Komise je připravena spolu s ostatními orgány EU nejúčinnějším způsobem zajistit, aby se diskuse s občany v konečném důsledku promítly do tvorby politik EU.

Občané a odborníci by se měli po celou dobu konference pravidelně setkávat v rámci **poradních panelů** pro konkrétní otázky. Tyto panely by se měly zabývat příspěvky získanými v rámci konference, jakož i názory zúčastněných stran a zvolených zástupců, a zaměřit se na to, jak nejlépe na ně navázat doporučeními ke konkrétním krokům. Komise je rovněž připravena podpořit širší a decentralizovanější poradní panely. Několikrát by se během konference mohl uspořádat panel evropských občanů – kde by byli občané zastoupeni z hlediska zeměpisné oblasti, pohlaví, věku, socioekonomického zázemí a/nebo úrovně vzdělání – a předložit konferenci zprávu obsahující seznam navržených doporučení.

Kromě dialogů s občany **bychom měli být otevřeni novým formám účasti.**

Stálý a snadný přístup na konferenci by například mohla poskytnout **mnohojazyčná digitální platforma**. Cílem platformy by bylo maximalizovat účast, dostupnost a transparentnost prostřednictvím:

- veškeré dokumentace týkající se konference a projednávaných témat,
- živě vysílaných diskusí,
- shromažďování výsledků diskusí na jednom místě,
- podpory dalších interaktivních způsobů, pomocí kterých by se veřejné diskuse mohly stát součástí konference.

Kromě veřejných debat politiků s občany je třeba, aby **místní, regionální a vnitrostátní partneři v souvislosti s konferencí uspořádali celou řadu dalších akcí**. Všechny orgány a subjekty občanské společnosti, které si přejí zúčastnit se konference, by měly být požádány, aby se přihlásily k zásadám a cílům definovaným ve společném prohlášení.

Měly by být využívány širší, interaktivní a tvořivé formy účasti, jako jsou sportovní akce nebo festivaly, které by přilákaly zejména mladé lidi. Ve stejném duchu by mohly být uspořádány hackathony, které by podpořily inovativní chápání konkrétních témat, jakož i další iniciativy, jejichž cílem je povzbudit občany k tomu, aby se zapojovali svým vlastním způsobem. Stejně tak je důležité nenechat stranou starší generaci a zajistit, aby byla věnována pozornost i tradičním formám účasti.

Nejvýznamnější částí tohoto procesu je úsilí o co nejširší účast a o získání názorů z celé Unie. **Všichni Evropané by měli mít stejnou příležitost zapojit se** – mladí či starší, z venkova či z měst, se znalostmi o Unii či bez nich. Oslovit tichou většinu Evropanů, posílit jejich postavení a poskytnout jim názorový prostor – to je pro naši demokracii zásadní. Rozmanitost Evropy by se měla důsledně odrážet v průběhu celého procesu prostřednictvím akcí, které osloví občany bez ohledu na to, kde v Evropě žijí či z jakého prostředí pocházejí. Zvláštní pozornost by měla být věnována zajištění rovnosti žen a mužů, zastoupení menšin a osob se zdravotním postižením.

4. INFORMAČNÍ ČINNOST

Úspěch konference bude do značné míry záviset na tom, jak efektivně a v jakém rozsahu o ní budou Evropané informováni. Evropský parlament, Rada a Evropská komise by měly spojit své síly s dalšími orgány a institucemi EU, jakož i s místními, regionálními a vnitrostátními politickými představiteli, institucemi a zúčastněnými stranami a podělit se o odpovědnost za propagaci konference, aby se jejich činnosti vzájemně doplňovaly a posilovaly. Tento jeden milion volených zástupců na všech úrovních v Evropě má zásadní význam pro podporu a obohacení diskuse v jejich příslušných volebních obvodech.

Ambice budou muset odpovídat příslušným prostředkům. **Všechny orgány EU by měly být připraveny poskytnout na organizaci a prezentaci konference zdroje, zejména finanční.**

Všichni členové sboru komisařů sehraji při informování o konferenci svou úlohu, přičemž činnost Komise související s konferencí bude řídit její místopředsedkyně Dubravka Šuicová s podporou místopředsedkyně Věry Jourové v oblasti institucionálních záležitostí a místopředsedy Maroše Šefčoviče, pokud jde o strategický výhled a interinstitucionální stránku. Podobně by také Evropský parlament a členské státy mohly určit kontaktní osoby, které by fungovaly směrem k veřejnosti nebo jako ambasadoři pro diskuse. Tím by se konference zviditelnila a nabyla v jednotlivých členských státech a regionech na významu.

Konferenci by měli občané snadno poznávat prostřednictvím její jednoznačné identity. K ní by mělo patřit i jednotné vizuální označení, které by používali a uplatňovali všichni partneři pro všechny činnosti zastřešené konferencí. Komise navrhuje komplexní přístup ke komunikaci, který mobilizuje všechny orgány a jejich kolektivní zdroje, vytvoří synergie a maximalizuje dopad konference. Měl by být vytvořen společný propagační plán, podle kterého by každý orgán sdílel odpovědnost za úspěšný dosah konference.

Společná mnohazyčná komunikace by se měla zaměřit zejména, nikoli však výhradně na mládež a na digitální platformy. Konference by například mohla oslovit absolventy programu Erasmus a Evropského sboru solidarity, aby jednali jako ambasadoři konference, případně v tomto směru hledat i na dalších sítích, do nichž jsou mladí lidé zapojeni. Jako ambasadoři konference by mohly podobně působit i ty ze stovek tisíců osob, které se zaregistrovaly na internetové stránce together.eu.

Zastoupení Komise v členských státech a kontaktní kanceláře Evropského parlamentu budou hrát klíčovou úlohu při zvyšování povědomí o této konferenci, při podpoře rovné, inkluzivní a spravedlivé účasti, koordinaci činností prováděných na vnitrostátní a regionální úrovni a při organizování akcí a diskusí v rámci konference.

Sítě EU v regionech, a zejména síť Europe Direct, mohou pomoci při podněcování k diskusím mezi regiony a k jejich organizování. Zastoupení Evropské komise by mohla např. určit řadu kontaktních středisek Europe Direct, která by působila jako regionální a pomohla s organizací a sledováním diskusí, s navazováním kontaktů s regionálními a místními orgány a s pořádáním jejich vlastní činnosti v oblasti angažovanosti.

Při rozšiřování dosahu konference musí sehrát roli sociální média, a to i prostřednictvím vhodných prostředníků, a podporovat digitální platformu i pomoci občanům připojit se k diskusím fyzicky či on-line.

Komunikace o konferenci by měla být transparentní a měla by odrážet práci vykonanou v rámci konference. Mnohazyčná digitální platforma bude sloužit jako hlavní centrum pro veškeré informace a činnosti na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. **Digitální platformu by měli využívat všichni partneři a při komunikaci o svých akcích uplatňovat nejvyšší standardy transparentnosti.**

Prostřednictvím platformy by měl být zveřejněn kalendář všech akcí pořádaných v souvislosti s konferencí, přičemž jednání a velké akce by měly být pokud možno vysílány pomocí web-streamingu. Příspěvky a podklady, včetně srozumitelných a vysvětlujících informací o projednávaných otázkách, by měly být zveřejněny na internetu. Zvláštní pozornost bude věnována boji proti dezinformacím.

5. KROKY V NÁVAZNOSTI NA NÁZORY OBČANŮ

Takto rozsáhlá diskuse bude přínosná pouze tehdy, pokud po ní budou následovat skutečné kroky a hmatatelné výsledky. V politických směrech proto předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová slíbila, že na to, co bude během konference projednáno a schváleno, dále naváže. V tom tkví hlavní a novátorský význam konference, neboť v konečném důsledku by se mělo prokázat, že účast na demokracii je neustálý proces, který úspěšně funguje i po volbách.

Mechanismus zpětné vazby by měl zajistit, že předložené nápady vyústí v konkrétní doporučení pro budoucí opatření EU. Mohly by být specifické k tématům, která se objeví, a mohly by mít různou formu, např. zpráv ze zastoupení Komise, průzkumu veřejného mínění na konferencích a odborného sledování diskusí a dalších dostupných údajů na internetu a v sociálních médiích. Komise může k tomuto procesu přispět například prostřednictvím čtvrtletních zpráv. Tyto zprávy by měly být veřejně přístupné a měly by být aktivně prezentovány. Tyto zprávy poskytnou cenné poznatky a budou úzce spjaty s prací Komise zaměřenou na strategický výhled, neboť určí sociální, hospodářské a politické trendy, které mohou přispět ke vzniku evropských právních předpisů, jež obstojí i v budoucnu.

V rámci mechanismu zpětné vazby bude důležité určit, jak začlenit zpětnou vazbu občanů **do uceleného souboru doporučení**. Komise má v úmyslu **zohlednit zpětnou vazbu a návrhy občanů při přípravě své legislativní agendy**.

6. HARMONOGRAM

Komise navrhuje zahájit konferenci ke **Dni Evropy – 9. května 2020**. Letos si připomeneme 70. výročí podepsání Schumanovy deklaráce a 75. výročí konce druhé světové války. Zahájení by se časově shodovalo s chorvatským rotujícím předsednictvím Rady EU, takže zahajovací akce by se mohla uskutečnit v Dubrovniku.

Akce v rámci jednotlivých rotujících předsednictví Rady by se mohly konat mimo hlavní města, což by zdůraznilo místní charakter konference, jakož i závazek Rady hrát v této konferenci aktivní úlohu. Tyto akce by poskytly další příležitost pro představení jakýchkoli dílčích milníků.

V prvním pololetí roku 2022 by během francouzského předsednictví Rady měly být představeny výsledky a doporučení vyplývající z jednotlivých diskusí a zváženy další kroky. **Je důležité, aby tento závazek o návaznosti byl formalizován od samého počátku procesu ve společném prohlášení.**

Pokud jde o institucionální složku, harmonogram by měl být stanoven na základě nadcházejících evropských voleb v roce 2024, před nimiž by musely začít fungovat všechny případné změny volebního práva.

7. ZÁVĚRY

Každým dnem je čím dál jasnější, že občané si přejí aktivnější úlohu v procesu tvorby politik, a to i na úrovni EU. To platí pro Evropu stejně jako za jejími hranicemi. Zastřešujícím cílem konference o budoucnosti Evropy je povzbudit evropské občany a usnadnit jim zapojení do

demokracie nad rámec evropských voleb. Konference by neměla nahradit zastupitelskou demokracii, ale měla by sloužit jako prostředek k jejímu doplnění a posílení.

Konference nemůže být pouhým vyhodnocením. Musí to být způsob, jak evropským občanům umožnit utvářet politiky EU. Otevřením pevnějších a soustavnějších komunikačních kanálů pro občany spolu s různými platformami, kde by mohli všichni Evropané vyjádřit svůj názor, můžeme zajistit, aby Evropa přinášela Evropanům skutečně to, co si přejí.

Konference je pro EU příležitostí k tomu, aby ukázala, jak se může v budoucnu dále rozvíjet prostřednictvím konstruktivní spolupráce se svými občany – což je krok, který může inspirovat i další části světa.

Toto sdělení je příspěvkem Komise k diskusi mezi třemi orgány, jejímž cílem je společně a rychle stanovit rozsah, formát, strukturu a cíle konference ve společném prohlášení. To by pak mělo být otevřeno dalším signatářům, včetně institucí, organizací a zúčastněných stran. Čím širší bude jeho dosah, tím lépe.

Komise je přesvědčena, že silnější partnerství mezi evropskými tvůrci politik a evropskými občany bude sloužit k zesílení jejich hlasu a jako vodítko pro tvorbu evropských politik v budoucnu. V návaznosti na dynamiku a úspěch nedávné informační činnosti je nyní čas využít této příležitosti a tuto skutečně jedinečnou diskusi zahájit.